

VIII. ULUSLARARASI AKSARAY SEMPOZYUMU SONUÇ BİLDİRGESİ

Aksaray Üniversitesi tarafından Aksaray Valiliği, Aksaray Belediyesi ve Aksaray İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü işbirliği ile 23-24 Ekim 2023 tarihlerinde düzenlenen “1923’ten 2023’e Aksaray” başlıklı VIII. Uluslararası Aksaray Sempozyumu’nda Aksaray’ın çeşitli yönlerini ele almak üzere 40’ın üzerinde akademisyen bir araya gelmiş ve alana ilişkin pek çok konuda fikir alışverişinde bulunmuşlardır.

Aksaray Üniversitesi ev sahipliğinde gerçekleştirilen Sempozyumun açılış oturumu Aksaray Üniversitesi Konferans Salonu’nda protokol konuşmaları ve Eskişehir Anadolu Üniversitesi Öğretim Üyesi Sayın Prof.Dr. Haşım ŞAHİN ile Yıldız Teknik Üniversitesi Öğretim Üyesi Sayın Prof.Dr. Süleyman DOĞAN’ın yer aldığı davetli konuşmacıların Aksaray üzerine yaptıkları konuşmalarla gerçekleştirildi. Birinci gün oturumlarında; spor, arkeoloji, dil ve kültür ana başlıkları altında 18 çevrim içi bildiri sunumu gerçekleştirildi. Sempozyumun ikinci gününde ise; tarih, şehir ve planlama ile din ve tasavvuf ana başlıkları altında 21 bildiri sunumuyla birlikte toplamda Aksaray ile ilgili 39 çevrim içi bildiri sunumu gerçekleştirildi.

Sempozyumun ana başlığı olan “1923’ten 2023’e Aksaray” çerçevesinde Aksaray’ın spor tarihinden Aksaray’da yapılmış arkeolojik çalışmalara; Aksaray’ın içinden yetişmiş olan âlim ve devlet adamlarından dil ve kültür açısından Aksaray’ın öneminin vurgulandığı çok önemli değerlendirmeler yapılmıştır. Bu değerlendirmeler neticesinde Aksaray’ın on bin yıllık kadim bir geçmişe sahip olduğunun ve bu yüzlerce yıllık geçmişle birlikte getirilen kültürün yüz yıllık süreç içerisinde “Cumhuriyet Türkiye’si”ndeki yansımaları bir kez daha gözler önüne serilmiştir. Ayrıca birçok medeniyete ev sahipliği yapmış olmasının yanı sıra başta Osmanlı Devleti gibi 600 yıllık bir hükümdarlık dönemine sahip olan imparatorluğa devlet adamları ve âlimler yetiştirmiş önemli bir yerleşim yeri olduğu ilgililerin dikkatlerine sunulmuştur. Bu sonuçların bazıları şu şekilde proje haline getirilebilir:

1. Tarihin en eski köy yerleşimlerinden birisi günümüzden yaklaşık 10 bin yıl önce Aksaray yakınlarındaki Kızılkaya’da (Aşıklı) yapılmıştır. Tarihin bilinen ilk beyin ameliyatı da yine Aşıklı’da gerçekleşmiştir. Cemalettin Aksarayî tıp kitabı yazarak Darüşşifa’da uygulama gerçekleştirmiştir. Aksaray Üniversitesi sağlık ve spor alanında ihtisas üniversite olduğu için buralardan yola çıkılarak Aksaray Darüşşifası yeniden ayağa kaldırılarak geleneksel tıp medresesi ve müzesi haline getirilebilir.

2. Aksaray ülkemizin en önemli turizm bölgelerinden olan Kapadokya’nın giriş kapısıdır. Aslan payını Nevşehir’in aldığı turizm gelirinden Aksaray da doğal ve tarihi güzellikleriyle pay almayı hak etmektedir. Bekârlar köyünden olan Aziz Gregorius ve Sivrihisarlı Yunus Emre yapılacak din ve tasavvuf yolunun başlangıç noktası olabilirler. Güzelyurt-Sivrihisar-Taptuk ve Hacıbektaş arasında kurulacak Din ve Tasavvuf Yolu turizm ve çevreye büyük katkıda bulunacaktır.

3. 1075’li yıllarda Selçuklu sınırlarına katılan Aksaray’ın Konya’nın 1097 yılında Anadolu Selçuklu Devleti’nin başkenti ile öneminin arttığını görüyoruz. Özellikle II. Kılıçarslan döneminde yapılan imar faaliyetleri ile garnizon ve medeniyet şehri haline gelmiştir. Bu dönemde yetiştirdiği iyi ahlaklı insanlarla şehir-i suleha olurken; cesur askerleri ile kazanılan 1176 Miryakefalon zaferi ile Anadolu’nun Türk-İslam yurdu olmasının mührünü vurmuş ve buraya artık Turchia denmesinin yolunu açmıştır. Zinciriye Medresesi bu yönleri öne çıkarma açısından yeniden düzenlenebilir.

4. Aksaray'ın tarihteki en önemli aileleri Cemalî ve Somuncubaba aileleridir. Somuncubaba'nın çocukları ve talebesi Hacı Bayram Veli tasavvufta ve dini hayatın gelişmesinde önemli katkılarda bulunmuştur. Onun talebesi Akşemsetdin ise Fatih'i İstanbul'u fethetmeye teşvik eden en önemli kişiliktir. Bu üç mutasavvıf âlim üzerinden Aksaray-Ankara-İstanbul Fetih yolu kurulabilir.

5. Cemalettin Aksarayî neslinden Piri Mehmet Paşa önce defterdarlık yaparak Osmanlı ekonomisini kontrol etmiş ardından sadrazamlığı döneminde dönemin üretilen gemilerine gelişmiş topları monte ederek Osmanlı'nın dünyanın en önemli donanmasına sahip olmasını sağlamıştır. Aksaray-Konya İstanbul arasında iktisad ve teknoloji yolu açılabilir.

6. Hasan dağı ve İhlara vadisi civarı turizm, jeotermal enerji ve sera üretimine gayet uygun bölgeler olarak dikkat çekmektedir. Ayrıca Tuzgölü havzası tuza dayanıklı endemik bitkiler açısından çok zengindir. Üniversitemizde kurulacak teknokent bölgesinde bunlarla ilgili çalışmalar yapılmalı ve yapılacak buluşlar buralarda kurulacak tesislerle özellikle tarım ve hayvancılık alanında üretime aktarılmalıdır.

Sempozyum sonunda Sempozyum Düzenleme Kurulu tarafından yoğun bir çalışmayla birlikte sempozyumda sunulan bildiriler kitap haline getirilerek başta bilim aleminin ve daha sonra da Aksaray'a ilgi duyanların hizmetine sunulmuştur. VIII. Aksaray Sempozyumu'yla gerçekleştirilen bilimsel ve sanatsal çalışmaların nitelikli olarak sunulup paylaşıldığı bir ortam yaratılarak Aksaray ile ilgili tüm alanlardaki gelişmelere katkı sağlandığı ve literatürü zenginleştirdiği sonucuna ulaşılmıştır. Sempozyumun gerçekleştirilmesinde emeği geçen Aksaray Valiliğine, Aksaray Belediyesi yetkilileri ile Aksaray İl Kültür Turizm Müdürlüğüne Somuncu Baba Tarih ve Kültür Araştırmaları Uygulama ve Araştırma Merkezine, Düzenleme Kuruluna teşekkür edilerek çalışmalar sonlandırılmıştır.

SEMPOZYUM DÜZENLEME KURULU